

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

08 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscriptie Bălți, Lisnic Elena, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 24 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui,

Cucuruza Valentin xxxxxxxxxx, născut la xxxxxxxxxx,
originar din xxxxxxxxxx,

Cucuruza Gheorghe xxxxxxxxxx, născut la xxxxxxxxxx,
originar din xxxxxxxx,

Lisac Vasili xxxxxxxx, născut la xxxxxxxx, originar și
domiciliat în sat. Xxxxxxxxxxxxxxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

prima instanță: 22.11.2017 – 29.04.2020

instanța de apel: 25.05.2020 – 24.11.2020

instanța de recurs: 03.02.2021 – 08.11.2021

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți (sediul central) din 29 aprilie 2020, procesul penal în privința lui Lisac Vasili pe capătul de acuzare în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, s-a încetat în corespundere cu art. 109 Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

Procesul penal în privința lui Lisac Vasili, pe capătul de acuzare în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, s-a încetat, deoarece a intervenit prescripția tragerii la răspundere penală.

Procesul penal în privința cet. Lisac Vasili, Cucuruza Valentin și Cucuruza Gheorghe, pe capătul de acuzare în baza art. 164 alin. (2) lit. e) și 168 alin. (1) Cod penal, s-a încetat, în corespundere cu art. 391 alin. (1)

pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

2. În sentință, prima instanță a constatat în fapt că:

2.1. Lisac Vasili la 24.11.2015 ora 01:00, acționând în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, s-a apropiat de casa cu № 31 de pe str. xxxxxxxxxxxx din xxxxxxxxxxxx ce aparține cet. Ataman Melania, și, încredințându-se că nu este văzut de nimeni, a pătruns în gospodăria nominalizată, de unde pe ascuns a sustras 90 kg de nuci în valoare totală de 900 lei, cauzându-i ultimei daune în proporții considerabile.

Astfel, prin acțiunile sale intenționale, Lisac Vasili a comis infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) Cod penal, conform indicilor calificativi: sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită prin pătrunderea în alt loc pentru depozitare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Tot el, la 31.01.2016 ora 01:00, aflându-se la domiciliul său, situat în xxxxxxxxxxxx, str. xxxxxxxx, în care locuiește timp de 6 luni împreună cu concubina sa Dobjanscaia Nadejda, fiind în stare de ebrietate alcoolică, activând cu scopul cauzării suferinței psihice și provocării durerii fizice membrului familiei sale, fiind conștient de caracterul periculos al acțiunilor sale, prevăzând și dorind survenirea consecințelor periculoase, în timpul certii iscate pe motivul geloziei, aflându-se în încăperea camerei, care este îmbinată și conține și bucătăria, când se afla față în față cu concubina sa, i-a aplicat ultimei cu pumnul multiple lovituri, dar nu mai puțin de 4 ori peste față și cap, totodată, răsucindu-i mâinile, cauzându-i, astfel lui Dobjanscaia Nadejda, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 67 din 02.02.2016 leziuni corporale ușoare, sub formă de echimoză pe partea laterală stângă a feții, echimoză masivă și edem pronunțat al țesuturilor moi la nivelul cotului drept, cât și contuzia cotului drept.

Astfel, prin acțiunile sale, Lisac Vasili a comis infracțiunea prevăzută de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, conform indicilor calificativi: acțiunea intenționată manifestată fizic și verbal, comisă de către un membru de familie asupra altui membru de familie, care a provocat suferință psihică și fizică, soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale.

Tot el, este învinuit de organul de urmărire penală în faptul că: În una din zilele lunii iulie 2014 între orele 18.00-19.00, aflându-se în calitate de pasager în autocamionul condus de către Cucuruza Valentin, de model „XXXXXXXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXXXXXXXXX, și

deplasându-se pe str. Ștefan cel Mare, xxxxxxxxxx, văzându-l pe Malîi A., că intra la terasa magazinului alimentar SRL „Leosat Plus” care este situat în xxxxxxxxxx str. Xxxxxxxx, acționând cu o intenție criminală unică, dându-și seama de caracterul social-periculos al acțiunilor sale, consecințele ce pot fi produse și dorind survenirea unor astfel de consecințe, înțelegându-se prealabil cu Cucuruza Valentin care era și inițiatorul acestei ilegalități asupra acțiunilor ce urmează de a fi întreprinse, în vederea răpirii acestuia, în scopul obținerii unei munci de la o persoană împotriva voinței ei, prin constrângere, a coborât împreună cu Cucuruza Valentin din mijlocul de transport care a fost oprit vis-a-vis de clădirea Inspectoratului Fiscal de Stat în xxxxxxxxxx, s-au apropiat de Malîi A. și contrar voinței acestuia l-au îmbarcat forțat în compartimentul marfar al salonului autocamionului de model „Xxxxxxxx” cu numărul de înmatriculare XXXXXXXXXX, răpindu-l, astfel pe ultimul și ulterior contrar voinței sale fiind transportat din partea lui Cucuruza Valentin la iazul din preajma satului xxxxxxxxxx, unde acesta a prestat lucrări contrar voinței sale, pentru achitarea unei datorii, până la începutul lunii august 2014.

Astfel, Lisac Vasili, este învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal, conform indicilor calificativi: răpirea unei persoane de către două sau mai multe persoane.

2.2. Cucuruza Valentin este învinuit de organul de urmărire penală în aceia că el, în una din zilele lunii iulie 2014 între orele 18:00-19:00, aflându-se la volanul autocamionului său personal de model „Xxxxxxxx” cu numărul de înmatriculare XXXXXXXXXX, și deplasându-se pe str. Ștefan cel Mare, xxxxxxxxxx, avându-l în calitate de pasager pe numitul Lisac Vasili, văzându-l pe Malîi A., că intra la terasa magazinului alimentar SRL „Leosat Plus” care este situat în xxxxxxxxxx str. Xxxxxxxx, acționând cu o intenție criminală unică, dându-și seama de caracterul social-periculos al acțiunilor sale, consecințele ce pot fi produse și dorind survenirea unor astfel de consecințe, înțelegându-se în prealabil cu Lisac Vasili asupra acțiunilor ce urmează de a fi întreprinse, în vederea răpirii lui A. Malîi, în scopul obținerii unei munci de la acesta împotriva voinței lui prin constrângere, a oprit mijlocul de transport vis-a-vis de clădirea Inspectoratului Fiscal de Stat în xxxxxxxxxx, ambii au ieșit din automobil, au intrat la terasa magazinului alimentar menționat, s-au apropiat de Malîi A., și însoțind acțiunile sale de aplicare a violenței, exprimate prin cauzarea acestuia a unei lovituri cu pumnul în regiunea abdomenului și după ce au învins rezistența acestuia, forțat, ținându-l de mâini și haine, l-au urcat pe Malîi A., în compartimentul marfar al

salonului autocamionului de model „XXXXXXXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXXXXXXXXX, răpindu-l, astfel pe ultimul și transportându-l contrar voinței sale la iazul din regiunea satului Slobozia Recea, r-nul Rîșcani, unde acesta a prestat lucrări contrar voinței sale pentru achitarea unei datorii. După aproximativ o lună de zile, Malîi A. a reușit să fugă din acest loc, trecând cu traiul la domiciliul său situat pe str. XXXXXXXXXXXX, xxxxxxxxxxxx.

Tot el, este învinuit de organul de urmărire penală în aceia că el, continuându-și intenția criminală, la data de 07.08.2014, aproximativ după orele mesei, aflându-se la volanul autocamionului său personal de model „XXXXXXXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXXXXXXXXX, și deplasându-se pe str. P. Boțu, xxxxxxxxxxxx, avându-l în calitate de pasager pe Cucuruza Gheorghe, văzându-l pe Malîi A., care discuta cu o persoană, acționând cu o intenție criminală unică, dându-și seama de caracterul social-periculos al acțiunilor sale, consecințele ce pot fi produse și dorind survenirea unor astfel de consecințe, înțelegându-se în prealabil cu numitul Cucuruza Gheorghe asupra acțiunilor ce urmează de a fi întreprinse, în vederea răpirii acestuia, în scopul obținerii unei munci de la o persoană împotriva voinței ei, prin constrângere, a oprit mijlocul de transport în apropierea intersecției străzilor T. Vladimirescu și P. Boțu xxxxxxxxxxxx, ambii au ieșit din automobil, s-au apropiat de Malîi A. și contrar voinței acestuia l-au îmbarcat forțat în compartimentul marfar al salonului autocamionului de model „XXXXXXXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXXXXXXXXX, răpindu-l, astfel pe ultimul și transportându-l contrar voinței sale la iazul din preajma satului Slobozia Recea, r-nul Rîșcani, unde acesta a prestat lucrări contrar voinței sale pentru achitarea unei datorii până 16.08.2014, după care a reușit să fugă din acel loc, trecând cu traiul la domiciliul mătușii sale- Belencaia Nina, care este situat pe str. xxxxxxxxxxxxxx, xxxxxxxxxxxx.

Tot el, este învinuit de organul de urmărire penală în aceia că continuându-și intenția criminală, la data de 19.08.2014, aproximativ între orele 09:00-10:00, aflându-se la volanul autocamionului său personal de model „XXXXXXXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXXXXXXXXX, și deplasându-se pe str. Ștefan cel Mare xxxxxxxxxxxx, văzându-l pe Malîi A., care se deplasa pe marginea carosabilului, acționând cu o intenție criminală unică, dându-și seama de caracterul social-periculos al acțiunilor sale, consecințele ce pot fi produse și dorind survenirea unor astfel de consecințe, fiind ferm de acțiunile ce urmau de a fi întreprinse, în vederea răpirii acestuia, în scopul obținerii unei munci de la o persoană împotriva voinței ei, prin constrângere, a oprit mijlocul de transport în

apropierea semaforului care este amplasat în apropierea Curții de Apel Bălți, a ieșit din automobil, s-a apropiat de Malîi A. și contrar voinței acestuia l-a îmbarcat forțat în compartimentul marfar al salonului autocamionului de model „XXXXXXXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXXXXXXXXX, răpindu-l, astfel pe ultimul și transportându-l, contrar voinței sale la iazul din preajma satului Ciuciulea, r-nul Glodeni și ulterior la iazul din apropierea xxxxxxxxx, unde acesta a prestat lucrări contrar voinței sale pentru achitarea unei datorii până 01.09.2014.

Astfel, Lisac Vasili, este învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal, conform indicilor calificativi: răpirea unei persoane de către două sau mai multe persoane.

Tot el, este învinuit de organul de urmărire penală în aceia că în una din zilele lunii iulie 2014, 07.08.2014 și respectiv 19.08.2014, după ce l-a răpit pe cet. Malîi A., l-a adus la iazurile din xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, unde urmărind scopul forțării primului la prestarea muncii împotriva dorinței sale pentru achitarea unei datorii, a aplicat multiple lovituri în diferite regiuni ale corpului. În așa mod, cet. Malîi A., de teama că va fi răpit și maltratat din nou, a prestat la iazurile amplasate în satele xxxxxxxxx, care au fost luate în arendă de frații Cucuruza Filip și Cucuruza Gheorghe, munci împotriva dorinței sale (*pentru următoarele perioade de timp-luna iulie 2014-începutul lunii august 2014; 07.08.2014-16.08.2014; 19.08.2014-01.09.2014*) pentru achitarea chipurile a unei datorii, până la data de 01.09.2014.

Astfel, Cucuruza Valentin, este învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 168 alin. (1) Cod penal, conform indicilor calificativi: obținerea muncii de la o persoană împotriva voinței ei, prin constrângere.

2.3. Cucuruza Gheorghe este învinuit de organul de urmărire penală în aceia că, la data de 07.08.2014, aproximativ după orele mesei, aflându-se în calitate de pasager în autocamionul condus de către Cucuruza Valentin, de model „XXXXXXXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXXXXXXXXX, și deplasându-se pe str. P. Boțu, xxxxxxxxx, văzându-l pe Malîi A., care discuta cu o persoană, acționând cu o intenție criminală unică, dându-și seama de caracterul social-periculos al acțiunilor sale, consecințele ce pot fi produse și dorind survenirea unor astfel de consecințe, înțelegându-se în prealabil cu Cucuruza Valentin care era și inițiatorul acestei ilegalități asupra acțiunilor ce urmează de a fi întreprinse, în vederea răpirii acestuia, în scopul obținerii unei munci de la o persoană împotriva voinței ei, prin constrângere, a coborât împreună cu Cucuruza Valentin din mijlocul de transport care a fost oprit în apropierea intersecției străzilor T. Vladimirescu și P. Boțu xxxxxxxxx, sau

apropiat de Malîi A. și contrar voinței acestuia l-au îmbarcat forțat în compartimentul marfar al salonului autocamionului de model „XXXXXXXXXX” cu numărul de înmatriculare XXXXXXXXXXXX, răpindu-l astfel pe ultimul și transportându-l contrar voinței sale la iazul din preajma satului xxxxxxxx, unde acesta a prestat lucrări contrar voinței sale pentru achitarea unei datorii, până la 16.08.2014.

Astfel, Cucuruza Gheorghe, este învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal, conform indicilor calificativi: răpirea unei persoane de către două sau mai multe persoane.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura xxxxxxxxxx, Reaboi Oleg, prin care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care: să fie recunoscuți culpabili inculpații Lisac Vasili de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal și art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal; Cucuruza Valentin de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal și art. 168 alin. (1) Cod penal și Cucuruza Gheorghe de comiterea unei crime prevăzute de art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal, aplicându-le pedeapsa după cum urmează:

Lui Cucuruza Valentin - în baza art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal – 6 ani închisoare, iar în baza art. 168 alin. (1) Cod penal – 2 ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal prin cumul parțial al infracțiunii a stabili pedeapsa definitivă în mărime de 6 ani și 2 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Lui Cucuruza Gheorghe în baza art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal – 6 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Lui Lisac Vasili - în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal – 1 an închisoare, în baza art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal – 6 ani închisoare, și în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal a înceta procesul penal în temeiul art. 109 Cod penal.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal prin cumul parțial de pedepse, a stabili pedeapsa definitivă în mărime de 6 ani și 2 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

3.1. În motivarea cererii de apel procurorul a menționat că:

- încetarea cauzei penale în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală în privința tuturor inculpaților este una neîntemeiată, dat fiind faptul că anterior a fost scos de sub urmărire penală doar inculpatul Cucuruza Valentin. Ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a acestuia, a fost emisă la 12.01.2015, iar ordonanța de anulare a ordonanței procurorului L. Prisacari din 12.01.2015, emisă de procurorul ierarhic superior datează cu data de 13.03.2015;

- este inaplicabilă aplicarea prevederilor Hotărârii Curții Constituționale din 14.05.2015 prin care se invocă faptul că prevederile art. 287 Cod de procedură penală, au fost recunoscute ca neconstituționale din motivul că ordonanța cu pricina a fost emisă la data de 13.03.2015, iar la caz nu este posibilă aplicarea principiului retroactivității legii, de altfel, toate dosarele reluate până la 14.05.2015 ar fi susceptibile încetării;

- ordonanța din 13.03.2015 prin care a fost reluată urmărirea penală nu a fost contestată de părți în ordinea stabilită de legislația procesual penală, iar reluarea urmăririi penale după cum rezultă, a fost dictată de admiterea unor vicii fundamentale în cadrul procesului penal;

- cu referire la incriminarea lui Lisac V. a comiterii infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, indică la faptul că declarațiile părții vătămate adevăresc cu certitudine faptul comiterii crimei de către inculpat, iar în coraport cu declarațiile inculpatului Lisac V., ce a invocat că a locuit cu partea vătămată mai mult de jumătate de an într-un apartament, au avut relații intime și au dus o gospodărie comună, precum și probele scrise, la fel este demonstrată cupla inculpatului. Acțiunile lui Lisac V., încadrate conform art. 201¹ alin. (1) Cod penal, urmează a fi recalificate conform art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal din motivul modificărilor intervenite în norma specială a articolului în cauză;

- referitor la incriminarea lui Lisac V. a comiterii crimei prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, deoarece inculpatul a recunoscut vina și a depus acordul pentru aplicarea actului de împăcare cu partea vătămată, este oportun de a fi încetat procesul penal pe acest capăt de acuzare în temeiul art. 109 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 noiembrie 2020, apelul procurorului a fost admis din alte motive decât cele invocate, casată parțial sentința în partea încetării cauzei penale în privința lui Lisac Vasili în baza art. 264 alin. (2) lit. e) Cod penal, în privința lui Cucuruza Valentin în baza art. 164 alin. (2) lit. e) și art. 168 alin. (1) Cod penal și în privința lui Cucuruza Gheorghe în baza art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal, rejudecată cauza, și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, după cum urmează:

Cucuruza Valentin a fost achitat de sub învinuire conform art. 164 alin. (2) lit. e) și art. 168 alin. (1) lit. e) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Cucuruza Gheorghe a fost achitat de sub învinuire conform art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Lisac Vasili a fost achitat de sub învinuire conform art. 164 alin. (2)

lit. e) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În rest dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că prima instanță corect a soluționat cauza pe capătul de învinuire în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal și anume încetarea procesului penal în privința inculpatului Lisac Vasili, pe motiv de împăcare a părților.

Instanța de apel a apreciat ca fiind corectă și soluția primei instanțe pe capătul de învinuire în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, și anume încetarea procesului în privința inculpatului Lisac Vasili, deoarece a intervenit prescripția tragerii la răspundere penală.

Însă, cu referire la soluția primei instanțe, privind dispunerea încetării cauzei penale în privința lui Cucuruza Valentin, Cucuruza Gheorghi și Lisac Vasili pe capătul de acuzare în baza art. 164 alin. (2) lit. e) și art. 168 alin. (1) Cod penal, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, instanța de apel a apreciat-o ca fiind eronată, inclusiv și în partea concluziilor primei instanțe asupra aplicării Hotărârii Curții Constituționale nr. 12 din 14.05.2015.

La caz, conform Ordonanței procurorului ierarhic superior a Procuraturii xxxxxxxxxx, V. Tureac din 13.03.2015, a fost dispusă anularea ordonanței procurorului L. Prisacari din 12.01.2015 de scoatere de sub urmărire penală și clasare a procesului penal, ca fiind nefondată și ilegală, fiind reluată urmărirea penală, instanța de apel notând faptul că Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14.05.2015, a intrat în vigoare în ziua adoptării.

Instanța de apel a menționat și faptul, că ordonanța procurorului L. Prisacari din 12.01.2015 de scoatere de sub urmărire penală și clasare a procesului penal, dispunea încetarea procesului penal în privința unui inculpat Cucuruza Valentin, asupra unui capăt de învinuire prevăzut de art. 168 alin. (1) Cod penal. (Vol. I, f. d. 72-79).

Referitor la învinuirea înaintată lui Lisac Vasili și a lui Cucuruza Valentin în baza art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal, instanța de apel a constatat că în speța dată capturarea sau privarea de libertate a lui Malîi A. de către Cucuruza Gheorghi și Lisac Vasili nu a avut loc, în acest sens nefiind prezentate probe pertinente sau concludente.

Din declarațiile martorului Șveț Irina (Vol.6, f.d.45) care a fost audiată de către organul de urmărire penală și în instanța de judecată, în opinia instanței de apel nu sa dedus confirmarea vinovăției lui Lisac Vasili și Cucuruza Valentin în cele incriminate și anume răpirea unei

persoane și munca forțată. Din declarațiile acestui martor s-a constatat, faptul comunicării pe un ton ridicat, între aceste trei persoane Malîi A., Cucuruza Valentin și posibil Cucuruza Gheorghe (nu a văzut din față persoana), însă, în lipsa unei răpiri, deoarece martorul nu a văzut momentul presupusei urcări forțate lui Malîi A. în unitatea de transport, ceea ce denotă lipsa caracteristicilor laturii obiective ale infracțiunii incriminate, adică nu sunt întrunite elementele infracțiunii incriminate în baza art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal.

Instanța de apel a menționat că declarațiile martorului Demcenco Fiodor, nu au fost cercetate în ședința de judecată, fapt care face imposibilă supunerea aprecierii a acestora. Alte probe în dovedirea acestor fapte nu au fost prezentate de către partea acuzării. Din însăși depozițiile părții vătămate Malîi A. rezultă că ultimul nu a fost răpit de nimeni, "...că toate cele scrise în plângerea sa a fost pus la cale de către mătușa sa...", astfel, plângerea fiind scrisă de aceasta din cuvintele părții vătămate.

Instanța de apel a conchis că în speța dată capturarea sau privarea de libertate a lui Malîi A. de către Cucuruza Gheorghe și Cucuruza Valentin nu a avut loc, în acest sens nefiind prezentate probe pertinente sau concludente. Din declarațiile martorilor Mihailov Igor, Stepan Snejana, Belenicaia Nina care au fost audiați de către organul de urmărire penală cât și în instanța de judecată nu s-a dedus confirmarea vinovăției lui Cucuruza Gheorghe și Cucuruza Valentin în cele incriminate și anume răpirea unei persoane și munca forțată.

Instanța de apel reținând învinuirea înaintată lui Cucuruza Valentin, a constatat că, acuzatorul de stat pe marginea învinuirilor, în dovedirea acestor fapte ilegale presupus a fi comise de către Cucuruza Valentin a prezentat procesul verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii (vol. II, f.d.10-12), cu participarea părții vătămate, fiind anexat și foto tabelul. Instanța de apel a menționat că, declarațiile părții vătămate au aceeași valoare probantă ca și celelalte probe din cauza penală. În cazul când nu sunt alte probe și este imposibil de a confirma veridicitatea declarațiilor părții vătămate, acestea nu pot fi puse la baza sentinței. Instanța de apel a constatat că și aceste declarații a părții vătămate sunt contradictorii, iar în lipsa altor probe este imposibil de a confirma vina persoanei atrase la răspunderea penală. În speța dată capturarea sau privarea de libertate a lui Malîi A. de către Cucuruza Valentin nu a avut loc, în acest sens nefiind prezentate probe pertinente sau concludente.

Din materialele cauzei, instanța de apel, a constatat că, depunerea declarațiilor, consemnarea acestora de către partea vătămată în cadrul

urmăririi penale a fost efectuată cu încălcarea normelor procesual penale cu privire la participarea interpretului, partea vătămată fiind vorbitor de limbă rusă. Depunerea plângerii (vol. I, f.d.9), procesul verbal de audiere suplimentară a părții vătămate Malîi A. (vol. I, f.d.87), procesele verbale de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii (vol. II, f.d.4 (cu foto tabele), f.d.7 (foto tabele), f.d.10), au fost efectuate în limba de stat, în lipsa interpretului. Anume în baza acestor declarații acuzatorul de stat și-a argumentat învinuirea, iar partea vătămată fiind asistat de interpret s-a refuzat de acestea.

Instanța de apel a reținut că, pe faptul încălcării actelor de procedură, partea vătămată a depus plângere (vol.VI, f.d.4), prin care solicită întreprinderea măsurilor asupra procurorului, care îl forțează să depună anumite declarații, și care nu corespund realității. Din materialele cauzei nu se constată că această plângere a fost examinată.

Instanța de apel a luat în considerație că, partea vătămată este vorbitor a limbii ruse, precum și faptul că în cadrul urmăririi penale a depus un șir de plângeri asupra acțiunilor organului urmăririi penale, care nu au fost examinate, considerând necesar să aprecieze ca veridice declarațiile acestuia efectuate în prezența interpretului, în cadrul cercetării judecătorești, în fața instanței de judecată.

Instanța de apel a reținut și faptul că, acuzatorul de stat nu a stabilit prin ce se exprimă comiterea constrângerii și înșelăciunii. În sensul confirmării comiterii acestei infracțiuni a servit presupusul motiv al răpirii părții vătămate, însă, însăși partea vătămată a declarat că, pentru munca prestată, Cucuruza Valentin i-a achitat bani în sumă de 400 lei, iar când a dorit să plece, a părăsit locul de muncă, fără voia inculpatului (vol. 3, f.d.117-119). Nu sunt confirmate nici aplicarea asupra părții vătămate a forței fizice, de către organul urmăririi penale nu au fost dispuse atragerea specialiștilor pentru efectuarea anumitor constatări medico-legale, întru confirmarea existenței urmelor infracțiunii, rezultate în urma constrângerii.

În concluzie, instanța de apel a reținut că învinuirea înaintată inculpaților Cucuruza Gheorghe, Cucuruza Valentin și Lisac Vasili, în baza art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal, nu sa confirmat, în acțiunile acestora lipsind latura obiectivă și latura subiectivă.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lisnic Elena, prin care invocând prevederile pct. 6 alin. (1), art. 427 Cod de procedură penală a solicitat casarea deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

5.1. În susținerea recursului procurorul menționează următoarele:

- instanța de apel nu a respectat prevederile art. 414 Cod de procedură penală și nu a apreciat totalitatea probelor prezentate de acuzare întru confirmarea vinovăției inculpaților Cucuruza Valentin în baza art. 164 alin. (2) lit. e) și art. 168 alin. (1) Cod penal, iar Cucuruza Gheorghe și Lisac Vasili, în baza art. 168 alin. (1) Cod penal, nu a supus unei analize obiective cumulul de probe, adus în susținerea învinuirii, le-a dat o apreciere greșită și selectivă, cu derogare de la prevederile art. 101 Cod de procedură penală;

- instanța de apel în decizie a indicat doar câteva din probele administrate de acuzare fără a le supune coroborării cu celelalte probe, care au rămas fără verificare;

- contrar prevederilor art. 101 Cod procedură penală, instanța de apel nu și-a motivat eficient soluția privind respingerea probelor administrate de către acuzarea de stat: plângerea cet. Malîi A. din 18.08.2014; Informația Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor din 20.03.2015; procesul-verbal de verificare a declarațiilor martorului Tcaciuc Irina la fața locului din 27.03.2015, cu foto tabel, ca rezultat la ce ultima a arătat locul unde a avut conflictul cu implicarea cet. Malîi A.; procesul-verbal de verificare a declarațiilor martorului Mihailov Igor la fața locului din 27.03.2015, cu foto tabel; procesul verbal de verificare a declarațiilor martorului Stepan Snejana la fața locului din 27.03.2015, cu foto tabel; procesul-verbal de verificare a declarațiilor martorului Demcenco Fiodor la fața locului din 31.03.2015., cu foto tabel; raportul de expertiză psihiatrico-legală nr.187a-2015; procesul-verbal de verificare a declarațiilor părții vătămate Malîi A. la fața locului din 02.04.2015, cu foto tabel; proces verbal de verificare a declarațiilor părții vătămate Malîi A. la fața locului din 02.04.2015 împreună cu foto tabel; proces verbal de verificare a declarațiilor părții vătămate Malîi A. la fața locului din 02.04.2015, cu foto tabel; pachetul de documente parvenit din Primăria comunei Recea, raionul Rîșcani; proces-verbal de cercetare la fața locului din 23.04.2015 împreună cu foto tabel; proces-verbal de cercetare a documentelor împreună cu foto tabel din 24.04.2015;

- este contradictorie poziția instanței de apel care a constatat, ca din declarațiile martorilor Mihailov Igor, Stepan Snejana, Belenicaia Nina care au fost audiați de către organul de urmărire penală cât și în instanța de judecată nu se deduce confirmarea vinovăției lui Cucuruza Gheorghe și Cucuruza Valentin în comiterea faptelor incriminate, iar cele scrise în plângerea depusă de partea vătămată a fost pus la cale de către mătușa sa...", astfel, plângerea fiind scrisă de aceasta din cuvintele părții

vătămate. Instanța mai întâi constată că totul a fost pus la cale de către mătușa părții vătămate, iar ulterior mătușa a scris plângerea din spusele părții vătămate care a declarat în instanța de judecată nu a fost răpit de nimeni;

- în cadrul examinării cauzei în instanța de apel a fost verificat și faptul, dacă Malîi A. pe parcursul perioadei cât procurorul Fiștic E. a exercitat urmărirea penală în speță, a depus plângeri la procuratură privind verificarea presupusei influențe aplicată față de el și impunerea de a face declarații false. Acest fapt nu s-a adevărit, iar o asemenea informație a fost prezentată instanței pentru anexare la materialele cauzei penale dar, nu a fost apreciată;

- probele aduse în confirmarea învinuirii cu certitudine dovedesc vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunilor încriminate.

6. Referință asupra recursului declarat, nu a fost depusă.

7. Judecând recursul declarat de către procuror în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este întemeiat și pasibil admiterii, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma

cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În corespundere cu art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Din conținutul recursului declarat de către procuror, se atestă invocarea în calitate de temeiuri pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când: pct. 6) *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*.

Examinând argumentele recursului prin prisma temeiurilor de casare invocate, Colegiul penal lărgit constată că recurentul este îndreptățit să afirme că decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, dispozitivul hotărârii fiind expus neclar, în speță fiind stabilit că instanța a admis și o eroare gravă de fapt.

Astfel, verificând criticile recurentului în raport cu actele cauzei, instanța de recurs constată că instanța de apel, judecând apelul părții acuzării, nu a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție nemotivată și neclară în latura dispunerii achitării inculpaților Cucuruza Valentin, Cucuruza Gheorghe și Lisac Vasili de sub învinuirea în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 164 alin. (2) lit. e) și art. 168 alin. (1) Cod penal, prin ce a admis erori ce se circumscriu temeiurilor de casare prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru

examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Colegiul notează, că hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

În corespundere cu art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit, verificând și analizând per ansamblu decizia recurată, constată că instanța de apel la adoptarea deciziei nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale atât în partea motivării hotărârii, cât și a examinării vinovăției fiecărui inculpat în parte, pe fiecare episod separat și în privința fiecărui inculpat separat, astfel fiind constatate încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmând a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, întrucât eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În prim plan, Colegiul atestă că, judecând apelul procurorului care a solicitat condamnarea inculpaților și a expus un șir de argumente în sensul respectiv, în conținutul deciziei nu este oferită apreciere nici unui argument înaintat de către partea acuzării, fapt prin care instanța de apel a ignorat totalmente prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, care obligă instanța de apel să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Un alt aspect, ce generează temei de casare a deciziei atacate, reprezintă faptul că dispozitivul deciziei este expus neclar, întrucât, prin rechizitoriu, Lisac Vasili a fost învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 186 alin. (2) lit. c), d); 201¹ alin. (1) și 164 alin. (2) lit. e) Cod penal, însă instanța de apel în dispozitivul deciziei sale, a dispus: „... *încetarea cauzei penale în privința lui Lisac Vasili în baza **art. 264** ...*”, însă din materialele cauzei nu reiese faptul că pe parcursul judecării cauzei inculpatului Lisac Vasili, i-au fost incriminate sau recalificate careva fapte

de încălcare a regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport.

În continuare, Colegiul penal lărgit notează că, instanța de apel fiind investită cu atribuții de judecare a cauzei în fond, *care, rejudecând cauza se ghidează de regulile generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător*, urma să țină cont de faptul că potrivit conform practicii judiciare constante, una din condițiile adoptării unei hotărâri legale este corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată. La întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală, în aceeași consecutivitate. Partea descriptivă a hotărârii de achitare trebuie să cuprindă descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării. Nu se admite introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat. Dacă infracțiunea a fost săvârșită de două sau mai multe persoane prin înțelegere prealabilă sau de un grup organizat, este necesar să fie expuse acțiunile concrete săvârșite de către fiecare inculpat.

Totodată, la adoptarea hotărârii în cauzele cu mai multe episoade, este rezonabilă expunerea circumstanțelor infracțiunii constatate, luându-se în considerație cronologia evenimentelor și probele ce susțin concluziile instanței privind vinovăția și aprecierea juridică a faptei, pe fiecare episod sau infracțiune aparte.

În acest caz, după aprecierea probelor și încadrarea juridică a acțiunilor vinovaților pe episoade și/sau capete de învinuire, instanța, la motivarea hotărârii, urmează să argumenteze concluzia generală privind volumul învinuirii dovedite în totul în privința fiecărui inculpat și privind încadrarea juridică a acțiunilor lui, delimitând clar statuările sale asupra fiecărei fapte și fiecărui inculpat.

Având în vedere dezideratele expuse, Colegiul penal lărgit reține că, instanța de apel nu a respectat aceste prescripții, limitându-se doar la descrierea învinuirii înaintată lui Cucuruza Valentin și Lisac Vasilie în baza art. 164 alin. (2) lit. e) Cod penal (f. d. 33-34, vol. 7), după care a expus concluzii generale și pripite asupra lipsei de vinovăție la toți trei inculpați Cucuruza Valentin, Cucuruza Gheorghe și Lisac Vasilie, pe acest capăt de acuzare, menționând atât lipsa laturii obiective cât și a laturii subiective în acțiunile inculpaților.

În sensul vizat, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel reținând învinuirea înaintată doar lui Cucuruza Valentin pe un singur capăt de acuzare, eronat a finalizat procesul de evaluare a faptei acestuia, cu concluzii ce se referă la toți trei inculpați.

Prin urmare, instanța de apel nu s-a clarificat cu învinuirile aduse inculpaților și nu au făcut o individualizare a acțiunilor săvârșite de fiecare dintre inculpați conform fiecărei infracțiuni incriminate.

Ulterior, fără a reține fapta de învinuire a lui Cucuruza Valentin în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 168 alin. (1) Cod penal, instanța de apel, reiterând considerațiunile teoretice asupra elementelor componentei infracțiunii de muncă forțată, iarăși expune concluzii generale privind lipsa elementelor constitutive, fără a concretiza care element anume lipsește și care sunt temeiurile unei asemenea concluzii.

Totodată, instanța de recurs atestă că instanța de apel a oferit o apreciere selectivă a probelor administrate, prin ce a încălcat prevederile art. 101 Cod de procedură penală, ce obligă instanța de judecată de a aprecia fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, întrucât din conținutul deciziei recurate, se evidențiază că instanța de apel și-a întemeiat concluziile preponderent pe declarațiile martorilor și a părții vătămate, trecând doar în revistă probele prezentate de către partea acuzării (*f.d. 32, vol. 7*), fără a le oferi o apreciere obiectivă fiecărei probe și a le corobora între ele, fapt care a generat adoptarea unei soluții lipsite de motivare.

Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar.

Astfel, Colegiul penal lărgit consideră întemeiate argumentele procurorului privind faptul că instanța de apel avea obligația de a rejudeca cauza cu cercetarea sub toate aspectele a probelor prezentate de partea acuzării, adică să le verifice în ansamblul lor, precum și să cerceteze și aprecieze motivele schimbării declarațiilor părții vătămate în raport cu plângerea depusă, să întreprindă și alte acțiuni necesare pentru aprecierea cuvenită a probelor și rezolvarea cuvenită a fondului cauzei.

În consecință, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel a pronunțat o hotărâre contradictorie și nemotivată, contrară prevederilor

art. 6 CEDO, ori, rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Motivarea hotărârii reprezintă un element de transparență a justiției inerent oricărui act jurisdicțional, iar hotărârea judecătorească este rezultatul unui proces logic de analiză științifică a pretențiilor deduse judecății, dispozițiilor legale incidente și probelor administrate în cauză în scopul aflării adevărului, urmare a unui raționament logic-juridic care se reflectă în motivarea acesteia.

În afară de aceasta, motivarea hotărârilor este un instrument important în asigurarea transparenței justiției și existența unui control social asupra acesteia (*Hirvisaari c. Finlandei*, (2001) § 30). Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. (*cauza Fomin vs Moldova din 11 octombrie 2011, nr. 36755/06*).

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că, concluzia instanței de apel este prematură și afectată de erorile prescrise în pct. 6) alin.(1) din art. 427 Cod de procedură penală.

8. La rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să cerceteze minuțios aspectele învinuirii înaintate, să dea o apreciere obiectivă și completă tuturor probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. 101 Cod de procedură penală și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, argumentând clar concluziile sale, ținând cont inclusiv de motivele expuse în prezenta decizie.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Lisnic Elena, casează parțial decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 24 noiembrie 2020, în cauza penală în

privința lui **Cucuruza Valentin xxxxxx**, **Cucuruza Gheorghe xxxxxxxxx** și **Lisac Vasili xxxxxxxxxxx**, în latura penală, în partea dispunerii achitării inculpaților Cucuruza Valentin, Cucuruza Gheorghe și Lisac Vasili de sub învinuirea în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 164 alin. (2) lit. e) și art. 168 alin. (1) Cod penal, și dispune rejudecarea cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest decizia contestată, se menține.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată în partea în care a fost dispusă rejudecarea, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **17 decembrie 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion